

gunkat bizonyítani. Ugyanis abban a műben minden bent foglaltatik, amit a külföldi szakbavágó tudomány eredményei gyanánt egyáltalán fel lehet és fel kell említeni, de amellett a magyar tudományról sem feledkeznek meg a szerző: jóformán valamennyi szakbavágó magyar irodalmi adatot megfelelő helyen kellő részletességgel és hangsúlyozással felemlíti, miért is joggal mondhatjuk, hogy ez a mű, minékünk legalább, tökéletesebb mint bármely más hasonló irányu külföldi mű.

Bernátsky Jenő dr.

KÜLÖNFÉLÉK.

A tátravidéki állami gyógyfürdők és nyaralótelepek központi kezelése ügyében a földmivelésügyi miniszter 1910 jan. 1-től kezdődően úgy intézkedett, hogy Fenyőháza, Szentiványi-Csorbató, Tátralomnicz és Koronahegyfürdő, valamint a tátrai erdőgondnokság (Felka) a lipatújvári főerdőhivatal ügyköréből kivételnek és ezeknek központi vezetésével közvetlenül a minisztérium I. B. 2. ügyosztályának vezetője, *Csik Imre* főerdőtanácsos, mint tátrai felügyelő bizatik meg. A tátrai erdőgondnokság erdészeti ügyei minden vonatkozásban az I. B. főosztály ügykörében maradnak.

Súly szerint fizetett tűzifaszállítás. A nagyváradi lat. szert. püspökség lunkai erdőgondnokságában a favállalkozó a kitermelt bükk-tűzifának a vágástól 15.5 km-re fekvő Lunka községig való szállításáért q -ként fizeti a fuvarosokat. (1909. jun.) A szekér súlya gyanánt 200 kg-ot leszámítva, q -ként 60 fillért fizetett. Egy kétfogatu fuvarra 8—9 q -t raknak (megfelel mintegy 1.7 ürm^3 -nek). A fuvaros napi keresete így mintegy 5 kor. A tűzifa légenszáradt; kétéves vágásból került ki. Az ut felső szakaszában rossz, máskülönben a szállításra kedvező. A vágás közelében egy utkiterőn, hasonló szerkezetű sülyesztett hídmérlegen történik a mázsálás, mint a vasutaknál. Ezenkívül a hasábok úgy fel-, mint lerakáskor meg lesznek számlálva s a darabszám a fuvaros szállítójegyére a szállítmány súlyával egyetemben rávezetve. Ekként a lopás eshetősége ki van zárva.

Blattny T.

A fás növények betegségek iránt való fogékonysága és immunitása. *E. Münch* megfelelő kísérletezésekkel és vizsgálódásokkal a következő kérdésekre igyekezett felderítő adatokat találni: képes-e valamely gomba, ha a fatestbe bizonyos mennyiségű levegő van zárva, ezzel a levegőmennyiséggel beérni? Vannak-e gombák, melyek a növekedésükhöz szükségelendő levegőszállítást maguk közvetítik?

Az első kérdést a *Ceratostomella pini* gombafajon vizsgálta és eredményképen igenlő feleletet kapott. A második kérdésnek kísérleti alapon való tanulmányozása mézes galócán (*Agaricus melleus*) hasonlóképen pozitív eredményt adott. Ennek a gombának meg van az a tulajdonsága, hogy nála oxigénfölvétel és áthasonítás két különböző szerven oszlik meg; az első feladatot a rhizomorpha-k végzik. Ezekből következik — ellentétben a legtöbb gomba okozta betegségekkel — hogy a mézes galócza okozta fertőzések eseteiben valamely fának a fogékonysága nem alapszik a szövetek tetemes levegőtartalmán.

A tett kísérletek bizonyító erejével szemben, amelyeknek célja volt, hogy megbizonyítsák, miszerint a fákat bomlasztó gombák is fakultatív módon anaerob-ok, *E. Münch* némi ellenvételeket tesz. A kísérletezésekből t. i. kitűnik az, hogy a tápláló oldatokban és tápláló zselatinében állandóan jelen levő levegőtartalom előzőleg eltávolított. A nevezett kutatónak kísérletei mindössze azt bizonyítják, hogy az illető gombák csökkentett levegőtartalom esetében is képesek növekedni.

Egyes különleges betegségi jelenségekre is kiterjeszkedik *E. Münch* tanulmányai folyamán, amelyekben előbbi kutatóknak idevágó megfigyeléseit és nézeteit mérlegelvén, a maga megbizonyította törvényszerűséget fejtegeti, a levegőtartalom és a betegségek iránt való fogékonyság egymáshoz való viszonya tekintetéből. Ilyen szempontból vizsgálta a következő betegségeket, illetőleg betegségokozó gombákat: *Nectria cinnabarina*, *N. ditissima* (gombarák), *Dasyscypha Willkommii* (vörösfenyőrák), *Valsa leucostoma* (cseresnyefák pusztítója). Mindeme betegségi esetekre megemlíti, hogy az immunitás mindeddig nehezen magyarázható jelenség úgy egyes növényrészekre, valamint növényegyedekre vonatkozólag és másoknak fogékonysága a megfelelő szövetek-

nek eltérő levegő- és viktartalmában birja okát. Egyuttal a kutató a nyárfáknak egy eddig ismeretlen betegséget ismerteti (okozója a *Valsa sordida* gombafaj) és szintén a fertőzött szövetek levegőtartalmával hozza kapcsolatba.

A szerzőnek ugy vizsgálati módszerei, valamint a velők elért eredmények mindenesetre nagyon figyelemre méltók és a belőlük származó következtetések a jövőben, gombaokozta betegségek tanulmányozásakor tekintetbe veendőek. *Tétényi.*

Ingyen könyv a házinyultenyésztésről. A Házinyultenyésztők Országos Szövetsége (Budapest, Csillaghegy) a házinyultenyésztés népszerűsítése érdekében minden érdeklődőnek ingyen küldi meg a most megjelent ismertetőjét a nyultenyésztésről, amelyből bárki annyira megismerheti ezt a hasznos gazdasági mellékágazatot, hogy maga is belefoghat a jövedelmező tenyésztésbe.

Ezt a kezdést is megkönnyíti a Szövetség azzal, hogy jó tenyésztőanyag beszerzését közvetíti, sőt vagyontalanoknak ingyen is ad.

A házinyulak vágását és gereznájuk gyűjtését a Szövetség csillaghegyi telepén, valamint husuk árusítását a Központi Vásárcsarnokban megkezdték, a termékek tehát bármely mennyiségben értékesíthetők.

Faragó Béla cs. és kir. udv. szállító, erdészeti magkereskedés Zalaegerszegen tisztelettel közli, hogy 1910. évi falinaptárait szétküldötte s kéri mélyen tisztelt vevői közül azokat, kik a naptárt nem kapták volna meg, hogy a czéget arról értesíteni sziveskedjenek, hogy azt utólag megküldhesse.

Stainer Gyula cs. és kir. udv. szállító, magpergetőgyáros Kőrmenden, tisztelettel értesíti a nagyérdemű magyar erdészközönséget, hogy az 1910. évre szóló fali- és zsebnaptárt szétküldötte; ha egyik vagy másik utközben elkallódott volna, kérem annak újbóli küldését levelező-lapon kérni.

Ezen alkalommal boldog új évet kíván a czég nevében *Sándor Imre*, igazgató.

VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK AZ ERDÉSZETI SZOLGÁLAT KÖRÉBŐL.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdőtiszti létszámukban beálló változásokról bennünket levelező-lapon értesíteni sziveskedjenek.)

A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Fromm János* m. kir. segéderdőmérnököt a beszterczebányai erdőigazgatóságtól a lipitújvári főerdőhivatalhoz, *Gruber Rezső* m. kir. erdőmérnökjelöltet pedig a lipitújvári főerdőhivaltól a beszterczebányai erdőigazgatósághoz helyezte át.

